

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА
РЕЗИМЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА
„Ефикасност коришћења пољопривредног земљишта у државној својини”**

8. фебруар 2023. године

Према подацима којима располаже Управа за пољопривредно земљиште, укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини на дан 31. октобар 2021. године је 805.795 ха. Од укупне површине пољопривредног земљишта, расположиво земљиште за давање у закуп и на коришћење је 408.684 ха (51%), а изузете парцеле од давања у закуп и на коришћење чине 397.111 ха (49%). Главни разлози изузећа ових парцела су: разлика између правног и фактичког стања, односно на терену није пољопривредно земљиште (71%); пашњаци и утрине који су враћени селу на коришћење (19%); парцеле ни правно ни фактички нису пољопривредно земљиште (4%) и остали разлози.

Од расположивог пољопривредног земљишта, на дан 31.10.2021. године уговорима о закупу и на коришћење дата је површина од 264.929 ха (65%), а земљиште које није дато у закуп и на коришћење, тј. које остаје необрађено је 143.488 ха (35%).

Постоје недостаци у стратешком и оперативном планирању у области заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, као и изостанак ефикасног надзора над коришћењем пољопривредног земљишта у државној својини. Такође, постоји велико интересовање пољопривредних произвођача за ову тему.

Циљ ове ревизије је да се испита да ли се ефикасно користи пољопривредно земљиште у државној својини, и то доношењем планских докумената, свеобухватном и ажурном евиденцијом, давањем у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта, као и адекватном контролом.

Ревизијом су обухваћени субјекти који имају надлежности да одговоре на ревизијска питања у складу са Законом о пољопривредном земљишту и то: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за пољопривредно земљиште; Град Зрењанин и Град Вршац.

Надлежни органи нису обезбедили ефикасно коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, што је довело до тога да закупци улазе у посед и након отпочињања агроекономске године, а за пољопривреднике то значи немогућност избора културе коју ће сејати, док се пољопривредно земљиште у државној својини за то време не обрађује.

Наведено смо утврдили на основу закључака, које износимо у наставку, и налаза који поткрепљују донете закључке.

ЗАКЉУЧАК 1. Основни предуслови за ефикасно издавање у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини нису испуњени зато што пољопривредне основе, као обавезни плански документи, нису донете, а евиденција Управе за пољопривредно земљиште не приказује реално стање површине пољопривредног земљишта у државној својини

Налаз 1.1. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није, ни након више од 16 година од дана доношења Закона о пољопривредном земљишту, предузимало активности у циљу доношења Пољопривредне основе Републике Србије, као обавезног планског документа

Налаз 1.2. Евиденција Управе за пољопривредно земљиште не приказује у потпуности реално стање површине пољопривредног земљишта у државној својини

ЗАКЉУЧАК 2. Надлежни органи нису обезбедили ефикасно планирање и спровођење поступака давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, што је довело до

тога да закупци пољопривредног земљишта на годину дана не могу да сеју јесење културе, а земљиште не може адекватно да се припреми ни за пролећне културе

Налаз 2.1. Градови Вршац и Зрењанин нису ближе уредили поступак давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, како би спровођење тих поступака било ефикасно

Налаз 2.2. Градови Вршац и Зрењанин нису благовремено доносили Годишње програме, што је довело до кашњења у покретању и спровођењу поступака давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, као и у остваривању прихода од закупа

Налаз 2.3. Опредељене су површине пољопривредног земљишта у државној својини за коришћење без плаћања накнаде без јасно прописаних критеријума

ЗАКЉУЧАК 3. Услед недовољно ефикасног надзора надлежних органа над спровођењем Закона о пољопривредном земљишту и над коришћењем пољопривредног земљишта, изостаје унапређење ефикасности коришћења пољопривредног земљишта у државној својини

Налаз 3.1. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није у довољној мери вршило надзор над спровођењем Закона о пољопривредном земљишту у делу доношења Годишњих програма, као и успостављања плодореда и вођења књиге поља

Налаз 3.2. Градови Вршац и Зрењанин нису вршили контролу и оверу књиге поља за биљну производњу, коју је дужан да води купац пољопривредног земљишта у државној својини

Налаз 3.3. Град Зрењанин и Министарство нису доследно предузимали мере из своје надлежности у погледу коришћења пољопривредног земљишта у државној својини без правног основа (уговора о закупу), због чега је изостао приход од закупа за агроекономску годину 2021/2022. у износу од 462.801 евра, а постоји ризик изостанка прихода и убудуће, имајући у виду да се наведено земљиште даје у закуп на 15 година

Налаз 3.4. Градови Вршац и Зрењанин нису у потпуности предузимали адекватне мере у случају противзаконитог располагања утринима и пашњацима враћеним селима на коришћење

Државна ревизорска институција, након спроведене ревизије „Ефикасност коришћења пољопривредног земљишта у државној својини“, даје следеће препоруке:

Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде да:

1. предузме активности у циљу доношења Пољопривредне основе Републике Србије;
2. предузме мере и активности по питању благовременог доношења Годишњих програма јединица локалне самоуправе;
3. пропише критеријуме према којима јединице локалне самоуправе опредељују површину пољопривредног земљишта у државној својини коју дају на коришћење без плаћања накнаде;
4. планира већи обухват и учесталост инспекцијског надзора над спровођењем Закона о пољопривредном земљишту.

Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде-Управи за пољопривредно земљиште да:

1. уреди евиденцију тако да приказује реалну површину пољопривредног земљишта у државној својини.

Градовима Вршац и Зрењанина да:

1. ближе уреде процедуре у вези са давањем у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта;
2. предузму неопходне активности како би се Годишњи програми и поступак давања у закуп спроводили благовремено;
3. спроводе контролу и оверу књиге поља за биљну производњу;
4. предузму мере у случајевима незаконитог коришћења утрина и пашњака враћеним селима.